

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvcvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4. Vtrum eius potestas iudicaria sit vniuersalis respectu omnium hominum.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

QVAEST. LIX.

pertinet ad rationem capit. ergo videtur quod Christus non habuerit ex meritis iudicariam potestatem.

Prat. Apostolus dicit primæ ad Cor. 2 Spirituālis iudicat omnia: sed homo efficitur spiritualis per gratiam, quæ non est ex meritis: alioquin iam non esset gratia, vt dicitur Rom. 11. ergo videtur q̄ iudicariā potestas non cōueniat, nec Christo nec alijs ex meritis, sed ex sola gratia.

SED CONTRA est, quod dicitur Job. 36. Causa tua quasi impij iudicata est, iudicium causamque recipies. & Aug. f̄ dicit in lib. de verbis domini, Sedebit index, qui stetit sub iudice: damnabit vero reos, qui falso factus est reus.

RESPON. Dicendum, q̄ nihil prohibet, ynum & idē deberi aliqui ex causis diueris, sicut gloria corporis resurgentis, debita fuit Christo non solum propter congruentiam diuinitatis, & propter gloriam animæ, sed etiam ex merito humilitatis passionis. Et similiter dicendum est, q̄ iudicariā potestas hominī Christo competit, & propter diuinam personam, & propter capit. dignitatē, & propter plenitudinem gratiæ habitualis: & tamen etiam ex merito eam obtinuit, vt scilicet secundum Dei iustitiam index esset, qui pro Dei iustitia pugnauit & vicit, & iniuste iudicatus est. vnde ipse dicit Apoc. 3. Ego vici, & sedi in throno patris mei. In throno autem intelligitur iudicariā potestas, secundum illud Psalm. 9. Sedes super thronum, qui iudicas iustitiam.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ ratio illa procedit de iudicariā potestate, secundum q̄ debetur Christo ex ipsa unione ad verbum Dei.

AAD SECUNDVM dicendum, quod ratio illa procedit ex parte gratiæ capitis.

AAD TERTIVM dicendum, q̄ ratio illa procedit ex parte gratiæ habitualis, quæ est perfectiua animæ Christi: per hoc tamen, quod his modis deberur Christo iudicariā potestas, nō excluditur quin debatur ei ex merito.

¶ Super Quæstio. 59.
Artic. quartum.

ARTICVLVS IIII.

Titulus clarus.
¶ In corpore duas sunt conclusiones, prima est Christo secundum diuinā naturam cōuenient omniū iudicium. Probatur: quia sicut Pater omnia facit per Verbum, ita omnia iudicat per illud. Secunda conclusio est: Omnes res humanæ subdantur iudicio Christi, secundum humanā naturam. Probatur tripli: & omnia clara sunt in litera.

¶ 2 Prat. Nullus habet iudicium, nisi super ea, quæ sunt sibi subiecta: sed Christo nōdum videmus omnia esse subiecta, vt dicitur Hebræorum. 2. ergo videtur quod Christus non habeat super omnes res humanas iudicium.

¶ 3 Prat. August. dicit 20. de Ciui. Dei, * quod ad ju-

ARTICVLVS IIII.

Dicendum diutinum pertinet hoc, quod interdum homini affliguntur in hoc mundo, & interdum prosperatur, & similiter mali: sed hoc fuit etiam ante Christi incarnationem. ergo non omnia iudicia Dei circa res humanas pertinent ad iudicariam potestatem Christi.

SED CONTRA est, quod dicitur Io. 5. Pater. omne iudicium dedit filio.

RESPON. Dicendum, quod si de Christo loquamur secundum diuinam naturam, manifestum est, quod omne iudicium patris pertinet ad Filium: sicut enim Pater facit omnia verbo suo, ita & omnia iudicat verbo suo. Si vero loquamus de Christo secundum naturam humanam, sic etiam manifestum est, quod omnes res humanæ subduntur eius iudicio. Et hoc manifestum est: primo quidem, si consideremus habitudinem animæ Christi ad verbum Dei: si enim spiritualis iudicat omnia (vt dicitur primæ ad Corint. 2.) in quantum mens eius verbo Dei inhæret, multo magis anima Christi, quæ est plena veritatis Verbi Dei, super omnia iudicium habet.

Secundo apparet idem ex merito mortis eius: quia vt dicitur Rom. 14. in hoc Christus mortuus est, & resurrexit, vt viuorum & mortuorum dominetur. Et ideo super omnes habet iudicium: propter quod & Apostolus ibi subdit, quod omnes statim ante tribunal Christi. Et Daniel. 7. dicitur, q̄ dedit ei potestatem, & honorem, & regnum, & omnes populi, tribus & linguis seruient ei.

Tertio apparet idem ex comparatione rerū humanarum ad finē humanæ salutis: cuicunque enim committitur principale, committitur & accessoriū. Omnes autem res humanæ ordinantur in finem beatitudinis, quæ est salus aeterna, ad quam homines admittuntur, vel etiam repelluntur iudicio Christi, vt patet Matth. 25. Et ideo manifestum est, quod ad iudicariam potestatem Christi, pertinent omnes res humanæ.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod sicut dictum est, * iudicariā potestas conlēquitur regiam dignitatem. Christus autem quāmuis esset rex constitutus a Deo: non tamen in terris viuens, terrenum regnum temporaliter administrare voluit: vnde ipse dicit Io. 18. Regnum meum non est de hoc mundo. Similiter etiam iudicariam potestatē exercere noluit super res temporales, qui venerat homines ad diuinā transference: vnde Amb. ibidem dicit, * Bene terrena declinat, qui propter diuinā descendat: nec index dignatur esse litium, & arbiter facultati, viuorum habens mortuorumque iudicium, arbitriūque meritorum.

AAD SECUNDVN dicendum, quod Christo sunt omnia subiecta quātum ad potestatem, quam a Patre super omnia accepit, secundum illud Mat. vli. Data est milie omnis potestas in celo & in terra. Nonandum tamen sunt omnia ei subiecta, quantum ad executionem suā potestatis: quod quidem erit in futuro: quando de omnibus voluntatem suam adimplebit, quo/dam quidem saluando, quo/dam autem puniendo.

AAD TERTIVM dicendum, quod ante incarnationem huiusmodi iudicia exercebantur per Christū, in quantum Dei verbum est, cuius potestatis facta est particeps per incarnationem anima, ei personaliter unita.

¶ Super

Super Questionis quinquagesimanae Av-
siculum quintum.

Traclus clarus.
In corpore vna conclusio: Vltra iudicium quod in cu-
mibus est homi-
nis more sit, oportet esse finale iudicium
in nouissimo die.
Probarur sic: Iudi-
cium de aliquare mu-
tatione, aut de malo in peius.

A RTICVLVS V.
Vtrum post iudicium quod agitur in
presenti tempore restet aliud
iudicium.

AD QUINTVM sic proceditur.
Videtur quod post iudicium,
quod in presenti tempore agi-
tur, non restet aliud iudicium ge-
nerale. Post ultimam enim retri-
butionem præmiorum & pena-
rum, frustra adhibetur iudicium;
sed in hoc praæenti tempore fit re-
tributio præmiorum & penarum;
dixit enim dominus latroni in
cruce Luc. 23. Hodie mecum eris
in paradiſo, & Luc. 16. dicitur,
¶ mortuus est diues & sepultus
est in inferno. ergo frustra expe-
ctatur finale iudicium.

¶ 2 Præt. Nahum 1. dicitur secun-
dum aliam literam, Non iudica
bit Deus bis in idipsum: sed in
hoc tempore Dei iudicium exer-
cetur, & quantum ad tempora-
lia, & quantum ad spiritualia. er-
go videtur, ¶ non sit expectan-
dum aliud finale iudicium.

¶ 3 Præt. Præmium & poena re-
spondent merito & demerito:
sed meritum & demeritum non
pertinent ad corpus, nisi in qua-
tum est anima instrumentum.
ergo nec præmium seu poena
debet corpori, nisi propter
animam. non ergo requiritur
aliud iudicium in fine, ad hoc
quod homo præmetur, aut puni-
tur in corpore, præter illud,
quo nunc puniuntur aut præ-
miantur animæ.

SED CONTRA est, quod dici-
tur Ioan. 12. Sermo quem locu-
tus sum, ille iudicabit eum in no-
uissimo die. erit ergo quoddam
iudicium in nouissimo die, praeter
iudicium quod nunc agitur.

R ESPOND. Dicendum, quod iudicium de aliqua remunibili,
perfecte dari non potest ante
eius consumationem: sicut iudi-
cium de aliqua actione, qualis sit
perfecte dari non potest; antea-
quam sit consumata, & in se &
in suis effectibus: quia multæ
actiones videntur esse viles quæ
ex effectibus demonstrantur no-
ciæ: & similiter de homine aliquo iudicium perfecte dari non
potest, quo ad eius vita terminer-
tur, eo quod multipliciter potest
mutari de bono in malum,
aut econuerso, vel de bono in

Ahius, ut patet. Et hoc dico ne fallaris a captiosis, obscientibus
de æterno Dei iudicio, quo singula perfectissime iudicat antea-
quam fiant. Christus etiam secundum quod homo ab instanti
conceptionis sua perfectissime cognovit omnes has reli-
quias antequam fiant, sed hæc sunt ex parte cognoscens: præ-
fens autem ratio ex

rei cognitio tenet,
& per le notam pro-
positionem affinitate,
quod rei mutabilis
perfectum iudicium
dari non potest ante
illius consumationem.
Et si ipsi iugas, quod
diuina sapientia di-
sponit omnia suauiter,
ac per hoc, quia
suum dispositio iudi-
cij rei mutabilis
exigit ut discutatur
secundum modum
nature sive, videbis
quod sapientissime
processit Auctor ad
concludendum finali
iudicium, ex eo
quod perfectum iudi-
cium rei mutabilis
non potest suauiter
dari ante illius con-
sumationem.

¶ Et hæc dicta sint
de iudicio, quatenus
infra cognitionis seu
speculationis limites
conficit: vt autem
extensione fit practi-
cum ad puniendum
uel præmendum,
absque distinctione
aliqua, patet propo-
sitionem maiorem
esse universaliter ue-
risimam: quoniam
reddere præmiū vel
penā perfecte, præ-
supponit consumationem
operis puniendi
vel præmandi.
Et iuxta hunc sen-
tum clare patet pro-
cessus literæ ablique
objectione aliquia:
quia nec Deus prius
ponit, quam fiat
quod puniendum est
&c.

¶ Circa reliquias spe-
ctantes ad poenam,
uel premium, secun-
dum Auctoris senten-
tiā, aduerte quod
licet apud nostram iu-
dicia hec videantur
per accidens & con-
sequenter aliena ab
examinatione iudi-
cij: apud tamen di-
uīnum iudicium om-
nia astimanda esse
ex facili potest col-
ligi literis. Legimus
eum Nabuchodonosor
præmium a Deo
ob territum sibi ex-
hibuit, fatis per acci-
dens in oppugna-
tione Tyri, ut patet
Ezechiel. 28. Daud
queque punitum le-
gimus ob effectum
fatis per accidens,
quia inquit Nathan
propheta, inimicos
AA fecisti

Tertia S.Thomæ.

EAD PRIMVM ergo dicendum,
¶ opinio quorundam fuit, quod
animæ sanctorum non præmian-
tur in celo, nec animæ damnatorum
puniantur in inferno, vsque
ad diem iudicij: quod quidem
apparet esse falsum ex hoc, ¶
Apostolus 2. ad Cor. 5. dicit, Au-
demus, & bonam voluntatem ha-
bemus peregrinari a corpore, &
præsentes esse, ad dominum, qd est
iam non ambulare per fidem, sed
per speciem, ut patet ex his quæ
subsequuntur: hoc aut est videre

AA fecisti